

RUY BLAS

Victor Hugo

R. DE ANKO

O MOČI IN SMRTI IZ LJUBEZNI

Arnold Hauser pravi o romantični drami, razpeti med klasicizem in larpurlartizem, med drugim tole: »Posameznim slojem občinstva pa se zdi romantika še vedno preveč divja in samovoljna (...) Po 'boleznih' pretiravanjih in pregretem vzdušju želi občinstvo spet dihati čist zrak. Spet hoče imeti opravka z uravnoteženimi, umirjenimi, zglednimi značaji, z normalnimi, vsakomur razumljivimi čustvi in strastmi, s svetovnim nazorom ravnotežja, miru in srednje mere.« Romantični drami sledi »vrsta zanesljivih, a nepomembnih dobaviteljev iger za državna in mestna gledališča. Ljudje hočejo imeti svojo zabavo in mir...«

RUY BLAS je romantična tragedija, Ruy Blas je romantični junak – je torej neuravnovešen, nemiren, skrajnosten značaj, nenormalno, nerazumljivo čustvuje, njegov svetovni nazor je nazor spopada in skrajnosti. Prekletstvo njegove usode je v iskrenem in moralno čistem spoju intime in politike. Pa vendar njegovo dejanje ni nič bolj blazno od Prešernove misli: »Poet tvoj nov Slovincem venec vije / ran mojih bo spomin in tvoje hvale« – kajti Ruy Blas kraljici na vprašanje, od kod mu sploh vedenje o vseh lopovstvih oblastnikov, od kod mu pogum, da jim vrže v obraz: »Vi pa, gospodje, dvajset let ste pirovali in nikdar šteli, kar ste narodu jemali! (...) Vsak hotel bi soseda svojega požreti, na breg nasedlo ladjo za svoj plen imeti...« – odgovori s preprosto resnico: »Ker ljubim vas!«

Izvir vedenja in moči je ljubezen, ki pa ostaja le možnost, dokler se ne uresniči in potrdi v političnem dejanju. Šele potem je te ljubezni tudi vreden, šele zaradi političnega dejanja je ljubljen. Seveda je Victor Hugo vedel, da vodi ta čeprav naivna pa vendarle prelepa pot le v zaroto in smrt. In ko vstopi smrt v preddverje, vstopi z njo vprašanje odločitve – nikakor ne bo mogoče obdržati obojega: političnega vpliva in ljubezni. Z odgovedjo ljubezni bi morda ohranil delec političnega vpliva, lahko bi pristal na dejanskost in vendarle naredil »kaj dobrega« – a Ruy Blas je norec in ve, da bi na tej srednji poti kakor Samson izgubil vso moč, da srednja pot ni nič, da je izdaja obojega. Zato je odločitev lahka: s svojim življenjem zavaruje ljubezen.

Ta ljubezen se je zato izmuznila vsem zasledovalcem, vsem morilcem, tatovom in lopovom, mota se med nami, ta ljubezen je doslednost, je vedenje, je tista čistost in moč, ki zapeljuje junake in jih vedno znova vodi v takšno ali drugačno smrt, da jim potem pravimo – kakšna ironija! – pozitivni junaki.

Ta kruta nagajivka je tudi med nami – ne le s to uprizoritvijo, ampak že od nekdanj in vedno bo. Gledališče se ji le priklanja. Priklanja se zavezujočemu osebnemu izrekanju. Da moti »svetovni nazor ravnotežja, miru in srednje mere.« Da dá prav norcem in prenapetežem.

Goran Schmidt

slovensko
ljudsko
gledališče celje

Victor Hugo

RUY BLAS

Prevod SLAVKO KUMER – Režija ANDREJ HIENG –
Dramaturgija GORAN SCHMIDT – Scena ZLATKO
KAUZLARIČ-ATAČ – Kostumi ALENKA BARTL – Lek-
torstvo METKA ČUK

Osebe

RUY BLAS
DON SALLUSTE DE BAZAN
DON CESAR DE BAZAN
DON GURITAN
MARKIZ DEL BASTO in
GROF DE CAMPOREAL
MARKIZ DE SANTA-CRUZ,
DON MANUEL ARIAS
GROF ALBA in
MARKIZ DE PRIEGO
MONTEZGO
DON ANTONIO UBILLA
CAVADEGNA
LAKAJ
PAŽ
KRALJICA
VOJVODINJA ALBUQUERŠKA
CASILDA
PRVA DVORNA DAMA
DRUGA DVORNA DAMA
VODJA STRAŽE
STRAŽARJI

PETER BOŠTJANČIČ
JANEZ BERMEŽ
BORUT ALUJEVIČ
JOŽE PRISTOV

IGOR SANCIN

MIRO PODJED

ZVONE AGREŽ
MATJAŽ ARSENJUK
BRUNO BARANOVIČ
BOGOMIR VERAS
DRAGO KASTELIC
IZTOK VALIČ
ANICA KUMER
JANA ŠMID
MILADA KALEŽIČ
NADA BOŽIČ
ZVEZDANA MLAKAR
FRANC MIRNIK
PAVLE MUHOVEC
EMIL PANIČ
MILAN OREHOV

Premiera v petek, 20. aprila 1984 ob 19.30

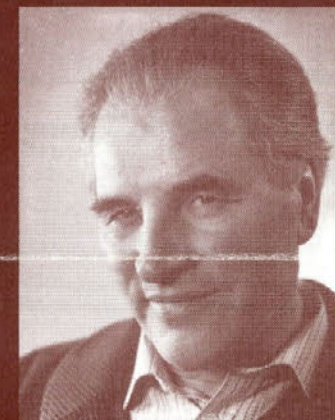
Vodja predstave Sava Subotič – Šepetalka Ernestina Popović – Ton Stanko Jost –
Luč Rudi Posinek – Tehnično vodstvo Peter Šprajc – Frizerska dela Vera Pristov –
Krojaška dela pod vodstvom Jožice Hrenove in Adija Založnika – Slikarska dela
Adolf Aškerc – Rekviziter Vlado Lužar – Odrski mojster Vili Korošec

Gledališki list SLG Celje, sezona 1983/84, štev. 6 – Predstavnik upravnika Slavko
Pezdir – Urednik Janez Žmavc – Naklada 1000 izvodov – Cena 10 dinarjev –
Tisk Tone Tomšič – RT – Oblikovanje R. Jenko

V gledališkem foyerju pregled sezone 1983/84 v slikah

Kulturna skupnost občine Celje je ob letošnjem dnevu kulturnega
raznika slovenskega naroda podelila nagradi in priznanji
Jožetu Pristovu za življenjsko delo na področju gledališke
dejavnosti in Anici Kumerovi za pomembne umetniške dosežke
v uprizoritvah zadnjih dveh let.

JOŽE PRISTOV je prišel v Celje iz kranjskega Prešernovega gle-
dališča 1958. leta. V tem času, ki ga je v celoti posvetil vztraj-
nemu, predanemu gledališkemu delu, je igralsko in človeško
dozorel v osebnost, ki je danes nepogrešljivi del celote celjskega
ansambla. Z izjemno zavzetostjo se je vključil v proces profesio-
nalizacije in bogatil repertoar celjske gledališke hiše z vrsto mar-
tantnih vlog od Willyja Lomana v Smrti trgovskega potnika, preko
župana v Matičku do razbojnika v Rašomonu in ateja v Odprite
vrata. Oskar prihaja. Žanrsko je oblikoval raznorodne like, vendar
se zdi, da mu najbolj ležijo ljudsko obarvani liki pokončnih, neu-
klonljivih mož. Možatost, moškost, simpatično trmoglava zažrtost
so prav tipične odlike Jožeta Pristova, pri tem pa presenetljivo
nasprotje v njegovem iskanju v smeri modernega, grotesknega in
ne nazadnje salonskega. V vseh teh ključnih podobah gledali-
škega ponazarjanja je čutil metjejsko brezhibnost, izjemno discipli-
niranost in premišljeno ekonomiko, ki teži k izpovednosti, tudi
v artistično dognanih likih groteske, ki jim ne manjka ironije in
humorja.

ANICA KUMER je v zadnjih dveh letih ustvarila nekaj izjemnih
dramskih likov, s katerimi zagotavlja svojo nenehno rast, v slo-
venskem kulturnem prostoru pa potrjuje svojo nadarjenost in
veliko delovno prizadevnost. Ustavili se bomo le ob štirih kreaci-
jah, s katerimi lahko orišemo njen široki igralski diapazon in ki so
dovolj tipične za njen dosedanj razvoj. Tu ima vsekakor svoje
mesto Constanza v Amadeusu, kjer je s prikupno igrivostjo znala
uravnotežiti svojo pot od naivnega dekleta do zgrožene in v stiski
preizkušene žene, razpete od pekla do neba. Enake kvalitete,
razvojne možnosti, le da v popolnoma drugačnem žanru izpove-
duje Anica Kumer v Schnitzlerjevem Rajanju. V Emanueli, do
kaj izigrani ljubezni škofa Hrena je ustvarila pretresljivo suge-
stiven lik ženske, ki se metuljasto lahkotno ujame v mreže inkvi-
zicije in konča kot tragična podoba obtožujoče osveščenosti.
Fovsem drugačna in mnogotera je spet v Vajah v slogu, kjer je v
enkratnih komedijantskih bravurah pokazala, da ni le igralka
potišanih komornih situacij, pač pa tudi očarljiva posredovalka
ironično-parodičnih vsebin. Naredila je pravo parado užitnega
gumaštva.

Letošnja nagrado Prešernovega sklada je prejela tudi naša sode-
levka kostumografka MARIJA VIDAU. Ob priznanju za njene
vihnunske kostumske rešitve je bila omenjena tudi njena kos-
tumska oprema naše uprizoritve Evnuha.

Vsem trem nagrajencem iskreno čestitamo in
želimo še veliko plodnega dela!

R. ŽENKO

R. ŽENKO

slovensko

ljudsko gledališče celje
vabi v novo sezono
1983/84

Svetovna klasika, romantika,
tragedija, komedija, satira,
groteska, noviteta ...
Za vsakogar vse!
Gledališče – kraj odprte
konfrontacije, kjer se lomijo kopja,
kjer zgodovina spregovori o
našem času,
kjer naš čas piše zgodovino ...
Zvestoba gledališču – zvestoba
živi, odprti besedi, resnici,
človečnosti ...

Denis Poniž ŠKOF TOMAŽ HREN

Zgodovinska osebnost iz naše protireformacije na gledališkem odru.
Verska gibanja, čas nasilja, žrtvovanja.
Rojstvo in požig slovenske knjige.
Zarja omike in nacionalne biti ter zaton za več kot dve stoletji.
Krstna izvedba v režiji Francija Križaja.

Norman Hunter - Aleksander Zorn PROFESOR MODRINJAK

Čudaški, čudodelni, raztreseni, pristrčno zmedeni,
a prav zato, zaradi obilice teh značilnosti,
tudi občutljivi in ponosni: profesor Modrinjak!
Izumljati! izumljati! izmišljevali si najbolj nenavadne reči!
biti edinstveni! biti pesnik!
Igro, prirejeno po otrokom priljubljeni povesti, bo z režiral Zvone Šedlbauer.

Raymond Queneau - Aleksander Zorn VAJE V SLOGU /AVDICIJA/

99 prizorov enega samega dogodka, vsakič z drugimi očmi.
Prirejeno za oder kot avdicija za 4 igralce,
ki se skušajo vživeti v različne vloge.
Izredno zabavno, duhovito, porogljivo. V koprodukciji s Cankarjevim domom.
Režija Jurij Souček.

Publij Terencij EVNUH

Publius Terentius Afer, poleg Plauta največji rimski komediograf,
na Slovenskem prvič na odru!
Prikazuje življenje v starem Rimu,
komedijo zmešnjav z lepimi sužnjami, priležnicami, vojaki, meščani.
Duhovit, sočen dialog, iznajdljive situacije.
Režija Mario Uršič.

Tone Partljič MOJ ATA, SOCIALISTIČNI KULAK

Gostovanje mariborske Drame za vse naše abonente!
Priljubljeni avtor je postavil dogajanje v povojni čas na Štajersko!
Človeško toplo, prizadeto napisano delo,
ki mu avtor tudi v tragičnih situacijah vedno najde humorno rešitev.
Režija Matija Logar.

Victor Hugo RUY BLAS

Romantična tragedija o služabniku, lakaju,
ki razkrinka korumpirano vladno in plača to predrznost z življenjem.
Ljubezenska melodrama, polna poezije.
Režija Dino Radojevič.

Vaclav Havel OBVESTILO

Duhovito norčevanje iz birokratskega svetovnega nazora.
Nepriroden način mišljenja, priložnost za karieriste, grog za pametne.
Aktualna politična satira v režiji Francija Križaja.

VPISOVANJE ABONENTOV

Dosedanje abonente prosimo, da se vpišejo od 1. do 15. septembra; nove abonente vabimo k vpisu od 16. do 24. septembra. Gledališka blagajna je odprta dnevno (razen ob nedeljah) od 9. do 11. ure in od 17. do 19. ure (tel. 063 - 25 357). ABONMAJI Premiera, Sobota, Torek, Sreda, Četrtek, Žalec, Laško, mladinski, šolski. 20 do 50 odstotkov popusta. Plačevanje v obrokih. Stalni sedež v dvorani. Predstava ob izbranih dnevih. Začetek sezone 30. septembra 1983!

Uprava SLG Celje

R. JENKO TISK 111